

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR	13
GİRİŞ.....	15

BİRİNCİ BÖLÜM

SEÇME VE SEÇİLME HAKLARI VE TARİHSEL GELİŞİMİ

I. SEÇME VE SEÇİLME HAKLARININ HUKUKİ NİTELİĞİ	21
A. Görev (Ödev) Görüşü	22
B. Doğal Hak Görüşü	24
C. Doğal Hak ve Görev Görüşünün Seçme ve Seçilme Haklarına Etkileri	24
II. SEÇME VE SEÇİLME HAKLARININ SINIFLANDIRILMASI VE DİĞER HAKLARLA İLİŞKİSİ.....	26
A. Seçme ve Seçilme Haklarının Sınıflandırılması	26
B. Seçme ve Seçilme Haklarının Diğer Haklarla İlişkisi	29
1. İfade Özgürlüğü.....	30
2. Toplantı ve Örgütlenme Özgürlüğü.....	31
3. Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı	32
III. SEÇME VE SEÇİLME HAKLARININ TARİHSEL GELİŞİMİ	33
A. Dünya’da Seçme ve Seçilme Haklarının Tarihsel Gelişimi	33
1. Antik Yunan	34
2. İngiltere	36
3. ABD.....	42
4. Fransa.....	50

B. Uluslararası Sözleşme ve Belgelerde Seçme ve Seçilme Hakları.....	55
1. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi	55
2. Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi.....	57
3. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi	58
C. Türk Hukukunda Seçme ve Seçilme Haklarının Tarihsel Gelişimi	60
1. 1876 Kanun-ı Esasi Dönemi	61
a) 1877 Seçimleri	63
b) 1908 Seçimleri	66
c) 1912 Seçimleri	69
d) 1914 Seçimleri	69
e) 1919 Seçimleri	70
2. 1921 Anayasası Dönemi	72
a) 1923 Seçimleri	72
3. 1924 Anayasası Dönemi	74
a) 1927 Seçimleri	76
b) 1931 Seçimleri	78
c) 1935 Seçimleri	79
d) 1939 Seçimleri	80
e) 1943 Seçimleri	81
f) 1946 Seçimleri	86
g) 1950 Seçimleri	89
h) 1954 Seçimleri	93
i) 1957 Seçimleri	95
4. 1961 Anayasası Dönemi	96
a) 1961 Seçimleri	102
b) 1965 Seçimleri	103
e) 1969 Seçimleri	104
d) 1973 Seçimleri	105
e) 1977 Seçimleri	105
5. 1982 Anayasası Dönemi	106
a) 1983 Seçimleri	111

b) 1987 Seçimleri.....	111
e) 1991 Seçimleri.....	114
d) 1995 Seçimleri.....	115
e) 1999 Seçimleri.....	120
f) 2002 Seçimleri.....	120
g) 2007 Seçimleri.....	122
h) 2011 Seçimleri.....	124
i) 2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi.....	124
j) 2015 Seçimleri.....	125
k) 2018 Milletvekili ve Cumhurbaşkanlığı Seçimi	126
l) 2023 Milletvekili ve Cumhurbaşkanlığı Seçimleri	129

İKİNCİ BÖLÜM

SEÇME VE SEÇİLME HAKLARINA İLİŞKİN TEMEL İLKELER VE SINIRLANDIRILMA TEORİSİ

I. SEÇME VE SEÇİLME HAKLARINA İLİŞKİN TEMEL İLKELER.....	131
A. Serbestlik İlkesi	132
B. Genellik İlkesi	135
C. Bireysellik İlkesi.....	137
D. Gizlilik İlkesi.....	138
E. Eşitlik İlkesi	139
F. Yargısal Denetim İlkesi	141
G. Açık Sayım ve Döküm İlkesi	142
H. Adil Seçim İlkesi	142
II. SEÇME VE SEÇİLME HAKLARININ “ÖZNE” BAĞLAMINDA DOĞRUDAN SINIRLANDIRILMASI.....	143
A. Vatandaşlığa Bağlı Sınırlama	147
B. Cinsiyete Bağlı Sınırlama.....	153
C. Malvarlığı ve Vergiye Bağlı Sınırlama.....	156
D. Yaşa Bağlı Sınırlama	160
E. Eğitim Durumuna Bağlı Sınırlama	163
F. Meslek veya Göreve Bağlı Sınırlama	165

G. Irka Bağlı Sınırlama.....	168
H. Ceza Mahkumiyetine Bağlı Sınırlama.....	169
İ. İkametgah ve Süresine Bağlı Sınırlama	172
J. Medeni Haklardan Mahrumiyete Bağlı Sınırlama.....	176
K. Diğer Sınırlama Örnekleri	178
III. SEÇME VE SEÇİLME HAKLARININ SEÇİM SİSTEMİ VE UYGULAMALARIYLA DOLAYLI SINIRLANDIRILMASI	180
A. Baraj Uygulaması.....	182
B. Seçim Bölgesi Uygulaması.....	183

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK HUKUKUNDA SEÇME VE SEÇİLME HAKLARININ SINIRLANDIRILMASI

I. SEÇME HAKKININ ANAYASAL VE YASAL SINIRLARI.....	185
A. Vatandaşlık.....	186
B. Yaş.....	187
C. Ceza Mahkumiyetinin İnfazı.....	188
D. Kısıtlılık.....	193
E. Kamu Hizmetinden Yasaklılık.....	199
F. Meslek veya Görevi Gereği Oy Kullanamayacak Kişiler	201
II. SEÇİLME HAKKININ ANAYASAL VE YASAL SINIRLARI	202
A. Seçme Hakkıyla Ortak Koşullar.....	207
1. Vatandaşlık	207
2. Yaş.....	213
3. Kısıtlılık	215
4. Kamu Hizmetinden Yasaklılık	216
B. Eğitim Durumu	222
C. Askerlik İlişkisi	223
D. Ceza Mahkumiyeti.....	223
1. Taksirli Suçlar Hariç Toplam Bir Yıl veya Daha Fazla Süreli Hapis Cezası ile Ağır Hapis Cezasına Hüküm Giymiş Olmak	225
2. Anayasa ve Kanunda Sayılan Suçlardan Hüküm Giymiş Olmak.....	227

3. Yasaklanmış Hakların Geri Verilmesi ve Seçilme Hakkı	236
4. Yabancı Ülke Mahkeme Kararının Etkisi	245
E. Adaylık İçin İstifa	246
III. TÜRKİYE'DE SEÇME VE SEÇİLME HAKLARININ SINIRLANMASINA İLİŞKİN DÜZENLEMELERİN VE UYGULAMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	251
A. Yerel Seçimlerde Mazbatanın 2. Adaya Verilmesi.....	253
B. YSK'nın KHK'lı Adaylara İlişkin Kararları ve Eleştirisi	256
C. Yasaklanmış Hakların Geri Verilmesi Kararına İlişkin Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar ve 2024 Van Yerel Seçimleri	267
D. YSK'nın Yasaklanmış Hakların Geri Verilmesi Kararına Yaklaşımının Anayasaya Aykırılığı Sorunu	272
E. Anayasanın 67. Maddesinin Son Fıkrası ve Etkinliği Sorunu.....	273
SONUÇ.....	281
KAYNAKÇA	287